

CLUJUL

R O M Â N E S C

Redacția
și
Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124

Anunțurile se pri-
mesec după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

Abonament:

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—

Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—

Pentru America
Pe un an 2 dolari

Manuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Renășterea vieții noastre politice

Cu prilejul congresului național-tărănist.

După îndelungate tratative, fu-ziunea național-tărănistă a ajuns să fie fapt împlinit. Comitetul de-
sută al partidului național, pre-
cum și cel executiv al partidului
tărănesc au ratificat cu o însu-
fletire delirantă hotărârile luate
de conducătorii ambelor partide.
Toate aparențele de divergență
au fost înlăturate, așa că în ziua
de 22 Iunie congresul noului par-
tid urmează numai să consfin-
țească o operă pe deplin termi-
nată. Și cu aceasta intrăm într-o
nouă etapă, atât de mult aștep-
tată dincoace și dincolo de Car-
pați, a vieții noastre politice.

Duminea de după Rusalii ne
aduce unirea a doi factori poli-
tici, ale căror acțiuni izolate nu
puteau să dea roadele ce se în-
trevăd acum. Opinia publică ro-
mânească o primește cu o atât
mai vădită bucurie, cu cât ea în-
seamnă canalizarea în aceeași di-
recție a instinctului politic al mas-
selor populare din Ardeal și ve-
chiul regat. Căci într'adevăr este
indeoște recunoscut, că ceea ce
constitue forța ambelor partide
fuzionate, este simpatia instinc-
tivă, de care unul se bucură în
vechea Românie, iar celălalt în
Transilvania:

Partidul național, pentru că duce
lupta pentru libertatea cetățenească,
continuitate de drept și pen-
tru legalitate mai presus de toate.
Cel țărănesc, pentru că reprezintă
năzuințele celor câteva milioane
de țărani de dincolo, ținuți într'o
stare de neobișnuită până la răș-
boi. — Programul alcătuit prin
îmbinarea acestor două concepții
sintetizează așa zicând aspirațiile
politice ale întregii țări.

E o desmintire categorică a
pretinsului regionalism ardelenesc,
în jurul căruia se făcuse atâta
vălvă.

Cu un astfel de aport moral
considerabil și având în cadrele
săe personalități politice remarcabile,
partidul național-tărănist
este în primul rând chemat să
rezolve principala problemă a vieții
noastre politice. Și adică: reor-
ganizarea ei pe baze democra-
tice și constituționale, înlăturând
sistemul politic impus României
întregite de către politicienii în-
vechiți ai României de ieri.

„Legalitate înainte de toate“,
ată formula ce trebuie înfăptuită
astăzi. Ea e pârghia ce ne ușurează
opera consolidării. Și avem
credința că a ajuns în mâni des-
tinice. Statornicia în convingeri
naționaliștilor ardeleni și spon-
tanitatea țărănismului din vechiul
regat e doar o chează sigură.
Ată ne deci intrând în etapa de
sanare a vieții noastre politice
cu nestrămutata credință în iz-

bândă a ardeleanului și sponta-
neitatea în acțiune a fraților de
dincolo.

Un mai bun augur nici că se
putea pentru eforturile poporului
român de-a-și cuceri constituțio-
nalismul, ce pân'acum îl avea nu-
mai pe hârtie.

8 ore de birou

— 10 zile concediu

Nemulțumirile funcționarilor dela C. F. R. din Cluj.

*Incepând cu ziua de 18 Iunie s'a
adus regulamentului de serviciu al Di-
recțiunii regionale C. F. R. din loca-
litate o mică modificare. Ea a stăruit
vii nemulțumiri printre funcționari.
Motivul este sporirea orelor de birou.*

*In timp ce pân'acum erau numai
șase și anume dela 8—2, prin deci-
ziunea conferinței directorilor regionali
au fost introduse ore de birou și pen-
tru după masă. Împărțiți în două grupe
funcționarii dela serviciile centrale ale
direcțiunii regionale din Cluj, sunt
obligați tot a doua zi să facă încă 2
ore dela 5—7 seara.*

*Având în vedere că Statutul func-
ționarilor prevede 7 ore de birou la
zi, nemulțumirile amintite par a fi ab-
solut nebazate. Dar ne spun funcțio-
narii, că dânsii nu se bucură și de
drepturile asigurate celorlalte categorii
de slujbași ai statului, așa că nu e
just să li se impună aceleași îndato-
ririi. Intr'adevăr față de concediile o-
bicinuite de 1 lună pentru odihnă și
până la 2 săptămâni în cazuri moti-
vate ce se dau în general de către
serviciile de stat, la C. F. R. se a-
cordă la an concedii de abia 10 zile pen-
tru cei cu mai puțin 10 ani de serviciu,
maximul fiind 30 zile pentru funcțio-
narii cu o vechime mai mare ca 20
de ani.*

*Dacă mai adaugăm la circum-
stanța aceasta agravantă, și micimea
salarilor, precum și coincidența cu re-
ducerea pentru vară a orelor de birou
la alte servicii publice, nemulțumirile
funcționarilor dela C. F. R. din Cluj
ni se invederează ca deplin justificate.
Vorba românului: Năcazul pe năcăjit
il caută.*

Tratatul în chestiunea Concordatului

D. C. Banu, delegat de gu-
vern să înceapă la Roma trata-
tivele cu Vaticanul, a început dis-
cuțiile cu cardinalul Gaspari, se-
cretarul de stat pentru afacerile
externe al Vaticanului.

O bună parte din punctele dis-
cutate până acum de d. Banu cu
cardinalul Gaspari, în chestia Con-
cordatului, atât cât a avut man-
dat din partea guvernului, au fost
tranzate în mod favorabil, pen-
tru noi.

Programul semitismului din Ardeal

Hotărârile congresului evreilor ar-
deleni. — Invățăminte pentru noi.

Zilele trecute a avut loc la
Cluj un congres al Uniunii ev-
reilor din Ardeal. Au sosit în lo-
calitate delegați din toate cen-
trele ardelenesti pentru a pune
la punct problemele actuale ale e-
vreimei dela noi.

Ele sunt în număr de trei:

1. Promovarea solidarității evreești
în România prin alipirea la Uni-
unea evreilor români din vechiul
regat. 2. Sprijinirea economică a
evreilor prin înființarea unei bănci
evreești. 3. Organizarea acțiunii
pentru refacerea Palestinei și a
emigrării în acea țară.

Primele două au avut o pre-
ponderanță coplesitoare față de
a treia. Și împrejurarea aceasta
are o deosebită semnificație. Ne
arată, că în loc să emigreze de
groaza mult trâmbitărilor perse-
cuiuni antisemite, Evreii dela noi
caută o întărire a lor în România;
pe teren politic prin unitate de
organizație, iar în materie econo-
mică prin înființarea unei bănci
național-evreești.

Exact de aceleași mijloace ar
putea să se folosească și națio-
nalismul român. Atât, că ne îp-
sește coeziunea. Dar n'avem de-
cât s'o înfăptuim. Doar de duj-
man te aperi, mai ușor, cu pro-
priile-i arme.

Monumentul lui Gheorghe Lazăr în Cluj

— Solemnitatea desvelirii. —

Asociația învățătorilor români
din Ardeal a ridicat un bust ma-
relui dascăl în grădina din fața
„Casei învățătorilor“. În Lunia
Rusaliiilor a avut loc festivitatea
desvelirii.

Au participat toate autoritățile
locale, d. ministru Lăpădatu și un
public numeros.

Negustorii din întreaga Ro-
mânia, veniți la congresul cercu-
rilor comerciale, au participat și
ei în corpore la festivitate.

La orele 11 dim. P. S. Sa
Episcopul Ivan al Clujului, Vadu-
lui și Feleacului, înconjurat de
clerul ortodox, oficiază un ser-
viciu divin. Răspunsurile au fest
date de corul episcopiei.

A urmat apoi seria discursu-
rilor, începută de către P. S. Sa.

După încheierea seriei de cu-
vântări, au depus coroane pe
mormântul lui Lazăr: școala nor-
mală „Gh. Lazăr“ din Avrig
școala superioară de comerț din
Cluj, școala civilă de băeți, Aca-
demia comercială, școala primară
din Feneșul săsesc, cele 6 școli
primare din Cluj, școala de arte
și meserii, școala normală de fete
și liceul de fete „Regina Maria“.

Învățătorimea a oferit o gus-
tare participanților.

Festivitatea s'a terminat la
orele 1 d. a.

Loialitatea săsească

O măsură a primăriei din Brașov. — Sașii din Bistrița ne jignesc.

Nu ne-am făcut niciodată iluzii
despre loialitatea și dragostea ce ne-o
păstrează concetățenii noștri sași. Ba
ce e mai mult, susținem, fără teama
de-a fi desmințiți că Sașii s'au acom-
odat mai puțin noii situațiuni.

În administrațiile din așa zisele o-
rașe săsești ei sunt dăttori de ton;
și apoi le și administrează dupăcum
le dictează îngâmfarea și egoismul lor
de rassă îmbătrânită.

Iată în cele ce urmează felul în
care primăria orașului Brașov a înțeles
să execute legea firmelor comerciale:

„Inscripții sau table cari cuprind
numai traducerea aceleas inscripții
sau table de pe aceas construcție în-
tr'o limbă ce se vorbește aici, nu sunt
supuse taxei. Pentru fiecare inscripție
într'o limbă care aci nu e în uzul o-
bicinuit, precum și pentru firme streine
pe un an 8000 lei.“

Reproducem acest pasaj din publi-
cațiunea primăriei brașovene pentru a
ilustra flagranta contradicție dintre
lege și regulamentul de punere în a-
plicare a ei, întocmit de către admi-
nistratorii sași dela Brașov.

Correspondentul nostru din Bistrița
ne comunică următoarele:

Duminea a avut loc în orașul
nostru solemnitatea depunerii jurămân-
tului recruților din garnizoana locală.
A fost o puternică manifestație de pa-
triotism, asociindu-se și populația ora-
șului și cea din împrejurimi prin for-
marea unui grup de aproximativ 100
călăreți, cari în frunte cu primpretorul
Traian Simon încă au defilat.

Sașii din Bistrița au ținut și de
astădată să facă notă aparte. Încă des-
de dimineață au plecat cu toții în
excursie.

A doua zi o altă jignire a demni-
ității noastre naționale ne-a fost adusă
de către elevii liceului săsesc din
Bistrița.

Aceștia ceruseră dela comandantul
militar o muzică pentru a le cânta la
maial. La începutul serbării fanfara
militară voi să întoneze Imnul regal
dar dintr'odată elevii sași i-au tăiat
planul, spunând că mai bine renunță
la maial, decât să asculte Imnul regal.

* * *

Relatării corespondentului nostru
din Bistrița și cazul dela Brașov ne
desvelesc sentimentele ce ne nutresc
Sașii din Ardeal. E deci o greșală de
neiertat ca această populație atât de
refractară să o tratăm cu o prevenire
neobișnuită față de noi înșine.

Un act al baroului advocațial din Cluj

Răspunzând văditei curiozități a publicului cititor, publicăm în întregime și fără de nici un comentariu acțiunea baroului advocațial local, din care spicuisem în numărul nostru trecut câteva pasagii.

Baroul advocațial

Cluj.

Nr. 647/924.

Noi Decanul baroului advocațiilor Cluj luând act de atacul pe cât de neîntemeiat pe atât de necuviincios îndreptat de-un anonim pe coloanele foii săptămânale „Clujul“ sub titlul „Naționalismul barourilor advocaționale“ împotriva baroului și împotriva organelor sale din străvezie tendință de-a teroriza organele baroului în ale îndeplinirii datoriilor și drepturilor legale,

având în vedere că refuzarea de de către Decan a cererii dlui stagiar dr. Izidor Gora de-a fi el absolvat de obligământul ținerii unei scurte conferințe pe ziua de 11 Iunie c. s'a făcut oficial și în competența legală așa că o critică peste tot și mai ales o împănare a acestei critici în publicitate cu afirmațiuni false este o vădită necuviință și semn neîndoiios de nedisciplină, iar de altă parte fiind din premersele date deplin verosimilat că sus atinsul atac ziaristic provine direct sau indirect de la unul sau mai mulți dintre stagiarii acestui barou,

având în vedere că atât acest gest condamnat cât și eșirea veninoasă conexată cu ieșirea îndreptată împotriva baroului însăși, cât și împotriva consiliului său disciplinar pentru că acesta n'a vrut să abandoneze rostul rațional determinat prin dispozițiunea clară a legii de mediator imparțial și nu s'a lăsat târât în rolul de simplu instrument denotă o pornire absolut lipsită de respectul legii și autorităților legale, care spirit de neacomodare pare a-și avea originea sale în rolul denaturat al nou înființatei asociațiuni a stagiariilor din Cluj

decidem:

Suspendăm cu ziua de azi funcționarea asociației stagiariilor din Cluj sub sancțiunea urmărilor disciplinare interzicând dlor stagiari din Cluj de-a se întruni în vre-o adunare sau ședință de orice natură a acelei asociațiuni până ce consiliul baroului nu va decide asupra chestiei.

Ordonăm cercetare disciplinară împotriva stagiariilor dr. Izidor Gora pentru conduită incompatibilă cu demnitatea corpului advocațial citându-l pe ziua de 10 Iunie c. pentru audiere.

Această decizie se aduce spre știre dlor stagiari din Cluj prin afișarea pe tabla de publicațiuni.

Cluj 8 Iunie 1924.

Dr. Ioan Suciu
decan.

Balkanizarea orașelor în Ardeal

De când cu venirea la putere a liberalilor administratorii orașelor ardelenesti nu mai pot să-și continue lucrările de gospodărie ca până atunci.

Bugetele comunale vin ciuntite înapoi de la București. Se taie aproape din toate pozițiile, fără a se ține seamă de realitatea nevoilor. Economii să se facă, e principiul guvernării de astăzi, apoi încolo fie ce-o vrea.

Mai nou guvernul, în părințasca-i grijă pentru orașele din Ardeal, a luat hotărîrea de-a nu

Rezolvirea crizei din Franța

Se clatină fascismul italian?

Insfârșit s'a clarificat situația politică în Franța. Președintele republicii Millerand s'a văzut constrâns să-și prezinte demisia. În locul lui a fost ales d. Doumergue, iar Herriot șeful radicalilor a alcătuit noul guvern. Lista lui e următoarea: Din gruparea radicalilor: Președintele de consiliu și ministrul externelor Herriot; Chautemps interne; Doumensul marină; Quenille agricultură; Godard muncă și sănătate publică; Dalbies ministrul teritoriilor realipite Franței; Leon Meyer. Democrați: Albert Francois instrucțiune publică; Peytral lucrări publice; Renault finanțe. Socialiști republicani: Raynaldi comerț și Laurent Eyonc. Din gruparea republicană a lui Painleve: Bovier, Robert Pierre, More Giauferi. În afară de partidele generalul Nollet, ministru de război.

Noul guvern și-a asigurat sprijinul socialiștilor, în special pe al partidului de sub conducerea lui Leon Blum.

Politica guvernului Herriot față de Germania.

Numirea generalului Nollet, fostul șef al misiunii interaliate de control militar în Germania, ca ministru de război, e viu criticată de presa naționalistă și monarhistă germană.

Primul ministru Herriot a declarat că generalul Nollet e singurul om din lume, care cunoaște bine situația militară a Germaniei și competența lui e în afară de discuție. Germania este pe cale de-a săvârși o lucrare asemenea celei din 1800, după pacea de la Tilsit. Ea instruește militărește, și pe o scară întinsă, tot tineretul ei, prin mii de mijloace și mai cu seamă prin societățile așa zise de gimnastică. Noul ministru va duce față de Germania o politică conciliantă; va ajuta noua democrația germană, dar vom fi, zice d. Herriot, de o severitate nemiloasă față de orice mișcare de reacțiune și față de naționalismul germanic. Lucrând astfel nu apărăm numai drepturile Franței, dar și drepturile democrației mondiale.

Noul președinte al republicii franceze.

Alegerea dlui Doumergue ca președinte al republicii a făcut o impresie excelentă.

Ziarele scot în relief calitățile noului președinte, imparțialitatea și cum-pătarea sa. Pe când ziarele din stânga insistă asupra trecutului republican al d-lui Doumergue, ziarele din dreapta subliniază sprijinul pe care l'a dat politicii externe a d-lui Poincaré.

Situația din Italia.

Asasinarea deputatului socialist Matteotti a produs o neașteptată schim-

mai acorda nici un credit extraordinar pentru acoperirea cheltuielilor neprevăzute ce s'ar ivi în cursul anului.

Cât de mult apasă această dispozițiune asupra orașelor din Ardeal nu e nevoie să arătăm.

Liberalii aplică cu cerbicie sistemul lor de unificare. El constă în nivelare cu orice preț, fie chiar și la un grad mai scăzut. Dacă nu putem merge înainte, să mergem înapoi! Și adecă de ce atâta grijă pentru Sighișoara sau Târgul-Mureș și atâta neglijență pentru Dorohoi sau Calafat!

* Clopote pentru biserici și școli la librăria Anca.

Săptămâna politică externă.

Șase ministri din cabinetul lui Mussolini și-au înaintat demisiile. Guvernul a proroguat Camerele. Pe străzi s'au reînceput luptele dintre opoziție și fasciști.

Ziarul „Popolo d'Italia“ publică un manifest desvelind pericolul reacțiunii contra fascismului. Deocamdată nu se prevede, dacă energia fascismului italian va putea trece peste toate dificultățile. În orice caz însă nu-i exclus, ca în Italia să se deslănțue un nou războiu civil. În legătură cu asasinarea deputatului socialist Matteotti, a fost arestat directorul ziarului fascist „Corriere Italiano“. Știrea despre găsirea cadavrului se desminte. Cercetările pentru găsirea victimei continuă.

Noi alegeri în Anglia?

Guvernul a suferit ieri o înfrângere din cauza bill-ului privitor la traficul circulației din Londra.

Clynes a lămurit imediat că guvernul nu privește această înfrângere ca având oarecare importanță.

Mai mulți membri ai partidului laburist au primit cu simpatie clauza opusă de ministrul transporturilor.

S'a produs o sciziune: 189 au votat împotriva guvernului și 126 în favoarea clauzei noi. Nu s'a produs nici o criză.

Situația cabinetului laburist din Anglia bazat numai pe-o minoritate, devine din ce în ce mai dificilă. Se prevede, că numai prin noi alegeri va putea fi clarificată.

Tot felul de cărți și tipărituri se pregătesc prompt și solid la Inst. Grafic Alex. Anca Cluj.

Uraganul din Capitală

Furtuni îngrozitoare în toată țara.

În timpul din urmă uragane înspăimântătoare băntue în întreaga lume. Statele-Unite și Japonia au suferit mai mari pagube.

La noi după ruperea de nori și furtuna dezastruoasă din Sălaj au urmat altele. În multe regiuni ale Banatului întreaga vegetație a fost distrusă de ghiață. Ruperi de nori se anunță din toate părțile. Ploesții, Galații și alte regiuni au fost pustiite.

Duminea trecută ne-a adus o încoronare a dezastrurilor de până-acum.

Un ciclon nemai pomenit s-a năpustit asupra Capitalei. Arbori au fost culcați la pământ, case doborâte ș. a. Cișmigiu e o adevărată ruină. Dar jalea cea mare în Târgul Moșilor. N-au rămas decât paviloanele de zid.

Furtuna s'a deslănțuit asupra Capitalei pe la orele 7 jumătate, ținând peste o oră și îngrozind populația.

Ea a fost însoțită de o ploaie torențială și de puternice manifestațiuni electrice.

Pagubele provocate de această furtună sunt extraordinare.

În urma furtunii au fost deranjate 80 la sută din firele telefonice din oraș.

Numeroși stâlpi de telegraf fiind ruși, telegrafii funcționează numai cu Cernăuții, Bacău și Braila.

Legătura telegrafică cu străinătatea e intraruptă.

Telegrafia fără fir funcționează. Pilonul de la postul de telegrafie fără fir de la ministerul comunicațiilor a fost rupt.

Din cauza apelor crescânde circulația a fost întreruptă în multe locuri.

Congresul comitetelor școlare

Ministerul instrucției publice a hotărît ținerea unui congres general în București, ai reprezentanților tuturor comitetelor școlare.

La acest congres se vor discuta toate chestiunile privitoare la activitatea, reorganizarea și funcționarea comitetelor școlare.

Congresul se va ține în zilele de 5, 6 și 7 Iulie, și se va deschide în sala cea mare a Ateneului.

Vor participa la congres delegații ai comitetelor școlare, din partea învățământului primar, din partea învățământului secundar, normal și profesional.

Delegațiile vor aduce și propunerile lor privitoare la înregistrarea școalelor de toate gradele de către inițiativa particulară reprezentată prin părinții copiilor elevi.

Ministerul instrucțiunii publice a numit un comitet pentru primirea și plasarea congresiștilor.

Pericolul inundărilor în Ardeal

Ploile continue din timpul din urmă au produs numeroase inundări. În cele ce urmează dăm câteva date statistice, din care reiese pericolul ce amenință viața economică a unor regiuni din Ardeal și Banat, pacă nu se vor lua la timp măsuri preventive, care să împiedece pe viitor inundările.

La Lugoj în ziua de 27 Mai 1912 inundarea produsă de către apele Timișului s'a ridicat până la înălțimea de 6'20 cm., adecă a întrecut cu 193 cm., nivelul cel mai înalt din trecut; anume cel de 427 cm., din 1859. Cea mai mare parte a orașului a fost inundată, precum și aproximativ 6000 jugăre catastrale din hotarele comunelor învecinate. Apa a distrus atunci complet și podul nou de beton și fier de peste Timiș.

Inundarea văilor Mureșului din 10 Iulie 1913 a întrecut cu 45 cm. nivelul tuturor inundărilor din trecut ale apelor Mureșului. Au fost inundate părțile mai jos situate ale localităților Târgul-Mureș, Uioara, Vințul de jos, Deva, etc.

În acelaș timp revărsarea apelor Someșului a inundat o parte a orașului Dej atingând acolo un nivel cu 86 cm. peste cele din trecut.

La Odorheiul-seciuesc inundarea produsă de apele Târnavei-Mari a înregistrat la 8 August 1913 un nivel cu 54 cm. mai înalt ca cele de până atunci. De-alungul Târnavei-Mari numai în județul Odorhei 22 comune au suferit pagube de peste un milion ceroane; la Sighișoara în multe locuri apa a pătruns prin ferești în case.

Inundările Târnavei-Mici au atins de asemenea la 10 Iulie 1913 un nivel cu 115 cm. mai înalt ca în trecut. 24 comune au fost inundate.

Pagubele cauzate de aceste inundări se evaluau pe atunci la vre-o câteva sute de milioane coroane.

Pentru a preveni astfel de pericole vechea stăpânire ungurească elaborase un plan întreg de lucru, a cărui ducere la îndeplinire a fost zădărnicită de către războiul mondial.

Nu încapem în doi răși, că astăzi nu ne putem gândi la lucrările proiectate de oarece ar pretinde investirea de capitaluri prea mari. Se impune însă, ca în limita posibilităților de astăzi să se ia toate măsurile, cari ar putea să împiedice, ca inundările să nu mai producă pagube așa de enorme ca în anii 1912—1913.

Lumină și Progres

Mai zilele trecute un fruntaș țaran cerea guvernului cu insistență mai multă lumină pentru pătură țărănească.

Nu pot decât să mă bucur, și cu mine alături întreaga suflare românească, — dacă această modestă cerere a fost ascultată de aceia căror s'a adresat.

Voiu scoate în evidență de data aceasta că acel glas răsleț nu a răsunit în pustiu, și activitatea desfășurată de guvern prin organele sale autorizate este mai presus de ori-ce laudă.

Pentru a demonstra adevărul voiu începe în prima linie cu județul Cojocna, — această Golgothă de tristă memorie a neamului nostru.

Activitatea desfășurată de către Domnul Prefect al județului Sepsimiu Murășanu în chestia Școalelor și Bisericii ne umple inima de bucurie, — și ne face să privim viitorul nostru fără nici o teamă și grije.

Calvarul nostru din trecut primește astăzi satisfacție cuvenită, — prin acțiunea acestui român încercat — iar cultura națională își rasfrânge ca un soare binefăcător și dător de viață, razele asupra vlăstarelor viitoare ale neamului nostru.

Ne declarăm foarte mulțumiți de activitatea Dlui Prefect și dorim să aibă mulți imitatori.

D. Hășeganu.

17 calități ale soțului ideal

Extrasă de P. Roman.

La Tokio, capitala Japoniei, apare o revistă, al cărui titlu este „Chacko-Go-Gonaho“, ceea ce înseamnă „Dama virtuoză“. E o revistă feminină, dar nu se ocupă numai de mode, ci tratează și probleme sociale. Revista deschisă printre cetățenii ei un mare concurs, cu întrebarea: Ce calități ar trebui să aibă un soț ideal? Răspunsurile au fost clasificate de redacția „Damei virtuoză“ în următoarele 17 puncte:

1. Bărbatul să nu fie avar; 2. Să nu se preocupe prea mult de propria toaletă; 3. Să aibă înfățișare bărbătească; 4. Să nu-i stea gândul numai la femei; 5. Să vorbească liniștit și politicos, fără ironii și cuvinte cu 2 înțelesuri; 6. Să fie hotărât, nici căută șovăitor în acțiunile sale; 7. Să aibă un ideal în viață, ori care, dar să aibă unul; 8. Să lase conducerea gospodăriei în mâinile femeii și să nu se amestecă în lucruri, cari nu-l privesc; 9. Să nu între niciodată în bucătărie și să nu critice mâncările; 10. Să nu critice nici pieptănătura sau îmbrăcămintea nevastii; 11. Să nu destăinuiască nimic decât soției sale; 12. Să se ferească de a deveni, cu înaintea vârstei, obiect de desgust pentru soții săi; 13. În chestiuni feministe să nu și dea părerea; 14. Să fie evlavios și să nu neglijeze practicile religioase; 15. Să nu se dea la vițliul băuturii; 16. Să nu fie vanitos, închipuit; 17. Să sfârșit să nu fie prea gelos.

Aceste ar fi așa dar concepțiunile femeii japoneze despre un bărbat ideal.

* Femei! „Cartea Moșelor“ cu 140 fotografii feminine Lei 120 la librăria Anca.

* Ornamente Bisericești la librăria Anca.

O nouă operă: „Făt-Frumos“

Spre sfârșitul stagiunii, opera română ne-a surprins cu o premieră nouă, o operă feerică românească: „Făt-Frumos“. Autorul muzicii este neobositul maestru Hermann Klee, care punându-și tot sufletul în alcătuirea ei, a reușit să-i redea în cea mai mare parte adevărate motive românești și în general o pronunțată drăgălăsenie, cu melodii variate și desmerdătoare.

Munca-i titanică de câți-va ani, se termină azi prin dirigerea orchestrei cu o dibăcie de admirat și prin satisfacția de a-i vedea reușita deplină, spre îndestularea publicului recunoscător. Subiectul acestei opere este din poemul feeric al lui Victor Eftimiu: „Înșir' te mărgărite“. Maestrul Klee a avut o idee foarte bună, de a prelucra acest poem, căci personajele și decorul sunt foarte potrivite. Intepreții rolurilor principale au fost cu toții la'nălțime.

Dl C. Ujeicu în rolul lui Alb-Împărat a avut o voce sigură și curată însoțită de un joc potrivit vârstei ce reprezintă. Pentru rolul lui Făt-Frumos, dl Indries a fost cel mai potrivit. Prin vocea-i de tenor clară și melioasă a reușit să câștige simpatia publicului care îi prevede un viitor frumos. Ar fi fost însă de dorit ca în unele locuri muzica să fie mai puțin puternică pentru a nu-i acoperi vocea aproape în întregime.

Dna Nestorescu cu vocea-i plăcută și jocul de scenă corect a redat frumos pe fata cea mică, iar mai târziu zâna florilor. Dna Tiron ca Ileana Cosinzeana deasemenea bine reușită, întrebuițând cu ușurință vocea-i sigură și puternică.

Restul ansamblului și-a exercitat rolul cu multă pricepere, dintre cari s'a distins Dra Donabidovici. Demn de mare laudă a fost baletul condus de maestrul Ligeti și în special dansul cu primabalerină Graziella, au sencerat aplauze nesfârșite.

Aranjamentul și decorul frumos al scenei este meritul dlui director de scenă Const. Pavel care posedă un gust și talent deosebit întru înfrumusețarea scenei. A. A.

— **Accelerat cu un singur vagon de persoane.** Trenul accelerat Satu-Mare—Cluj de alaltăeri a sosit în localitate cu un singur vagon de persoane și două de marfă. Inghesuiala călătorilor a fost de nedescris. Se vede că în felul acesta C. F. R. vreau să facă economii.

Avem sau n'avem cenzură în Ardeal

In aceeași zi ca la o comandă toate ziarurile din Timișoara au desmîntit categoric informațiile „Adevărului“ despre isprăvile cenzurii în Banat, afirmând că absoluta libertate a presei domnește în capitala Banatului.

Nu stăruim asupra motivului ce-a determinat la o asemenea manifestare solidară gazetele timișorene. Revelăm însă o coincidență ce ne evidențiază anomaliile regimului presei din Ardeal.

Deodată cu desmîntirea amintită am primit la redacție ziarul săptămânal „Solia dreptății“ din Hunedoara ciuntit într'un mod îngrozitor de cenzură.

De ce această retragere dela frontieră în interiorul țării a cenzorilor nu ne putem dumiri. Favorizata capitală a Banatului are datoria să ne lămurească.

INFORMAȚIUNI

— **Regele a primit în audiență pe dnii Maniu, Lupu, Marghiloman, Stelian Popescu și Argetoianu.**

— **Congresul general al Uniunii femeilor române la Baia-Mare.** Duminecă, în ziua de Rusalii s'a deschis la Baia-Mare congresul general al Uniunii femeilor române din România întregită. Interesantă a fost varietatea costumelor naționale, în cari s'au prezentat delegatele diferitelor provincii.

D-na prezidentă Baiulescu deschizând congresul, ține un frumos discurs, în care arată rolul femeii române în viața națională și culturală a neamului, precum și scopurile urmărite de „Uniunea femeilor române“, care a încheiat într'un mănunchiu toate reuniunile feminine din țară. Femeii române îi revine astăzi rolul să înfăptuiască unitatea sufletească a neamului.

După terminarea congresului, s'au ținut serbări naționale și un concurs de coruri la teatrul comunal.

Au participat corurile țărănești de femei și bărbații din satele din împrejurimi. Premiul I. a fost câștigat de corul țaranilor din Finteușul-Mare sub conducerea învățătorului Dragoș.

— **Partidul țărănesc basarabean pentru fuziune.** Congresul partidului țărănesc ținut la Chișinău, după dezbateri agitate, la care au luat parte toți parlamentarii basarabeni și unii din vechiul regat precum și numeroase delegațiuni din organizațiile județene ale Basarabiei, a aderat la fuziunea cu partidul național cu oare-cari condițiuni. S'a ales și comitetul regional basarabean, în frunte cu dl Halippa.

În ziua de 16 Iunie a avut loc la Șimleul-Silvaniei inaugurarea noului edificiu al primăriei.

— **Circulația trenurilor a fost relată pe întreaga linie Ploiești—Predeal.**

— Se anunță din Viena că starea cancelarului Seippel s'a îmbunătățit din nou.

— În locul dlui administrator financiar Georgescu din localitate a fost numit directorul financiar Dimitriu din Dej, care a preluat ieri conducerea administrației din Cluj.

— **Secretarul ministerial Kristófi din Budapesta a fost zilele acestea la Oradea-Mare în vederea noului schimb de deținuți politici dintre Ungaria și țara noastră.** El va avea loc la sfârșitul lunei curente în Oradea-Mare. Guvernul unguresc va preda României un număr de 12 prizonieri politici români, — în schimbul a 39 condamnați politici unguri, pe cari îi va preda România.

— **Dumineca ce vine se întrunește la Târgul-Mureș comitetul de organizare al secției locale a partidului naționalist al poporului de sub șefia dlui Iorga Inițiatorul acestei mișcări este dl dr. Vasile Cotruș.**

— **Reuniunea forestieră din Ardeal a înaintat Senatului un memoriu, cerând respingerea proiectului de lege al pădurilor votat de Camera.**

— **Directorii bibliotecii locale dnii dr. Eugen Barbu și Gyalui Farkas au fost decorați de către guvernul francez prin ordon. „palmes academique“.**

— **Proces de otrăvire la Cluj.** La Tribunalul din localitate a început Miercuri dezbaterile procesului văduvei lui Szabó Vincze, acuzată, că ar fi otrăvit pe mehanicul Mihai Balázs, cu care trăia în concubinaj, între următoarele împrejurări:

La 28 Octomvrie Balázs s'a reîntors acasă în Cluj dintr'o călătorie. În aceeași zi s'a îmbolnăvit, iar la două zile a murit. Din depozițiile medicilor curanți reiese că moartea a fost produsă de-o puternică doză de arsen. Copila lor adoptivă Elena Petke în vârsta de 13 ani a declarat că erau continue certe în jurul chestiilor bănești. Dna Vincze era săracă și voia să stoarcă totdeauna bani dela Balázs. Acuzata neagă totul.

Din declarațiile tuturor martorilor reiese, că acuzata a căutat să împiedece cu orice preț ca bolnavul să fie vizitat de medic și pe urmă dus la clinică; dânsa spunea că nu mai poate scăpa. Dupăce Balázs a sucombat în clinică, dna Vincze a cărat în vecini toate lucrurile mai de preț ale lui, printre care cambii în valoare de 120,000 lei. Interesant, că ambii bărbați anteriori ai acuzatei au murit tot moarte subită; bătrânului Balázs, ca femeie de 38 ani i-se atașase numai de dragul averii lui, ceea ce spunea chiar și la alții.

După apărarea stângace a dlui avocat Ciurdariu, Tribunalul și-a pronunțat sentința, condemnând pe acuzată la temniță grea pe viață. Avocatul a făcut apel.

Pentru a se constata, dacă și bărbații anteriori ai acuzatei au fost otrăviți, tribunalul la propunerea experților a dispus exhumarea lor, fapt care a impresionat puțin pe acuzată. Incolo se arăta nepăsătoare.

— **Sala Prefecturii Județului Cluj Dumineca 22 Junie 1924 ora 9¹/₂, seara va da o singură ședință de Fakirism ținută de cunoscutul Fakir-Hindos Dr. King și cu cunoscutul mediunului său Millij care au avut onoare a debuta în fața familiei Regale în București și Prințare la Sinaia va ține o singură ședință de gală cu diferite experiențe interesante.** Biletele la cassa teatrului județean.

Cetiți pag. 4 Rubrica Sportivă!!

Fabrica română ardeleană de clopote patentate și Ornate Bisericești

ALEXANDRU ANCA

CLUJ

Piața Unirii Nr. 32.
Fabrica C. Victoriei 36.

Cronica sportivă

Germania de mijloc — Cluj 2:0

Repriza I. 1:0

Dela matchul de football cu Cehii, Clujul n'a mai avut parte de-o manifestare sportivă interesantă ca cea de ieri. Era deci justificată nerăbdarea cu care se aștepta jocul echipei de football a Germaniei de mijloc, care în timpul din urmă și-a câștigat o reputație preponderantă în viața sportivă a Germaniei.

Oaspeții germani au sosit în localitate Miercuri seara. La gară li s'a făcut prire oficială.

Joi la ora 6 d. a. a avut loc primul match între echipa venită și aleasa Clujului. Cu toate că ploua, un numeros public ieșise afară la arenă.

După salutările reciproce, schimbul de buchete și flori, echipele se așează dupăcum urmează:

Germanii: Schmiedth (Sportlust-Drezda), Geisler, Kühnel (Brandenburg), Berghold (D. S. C.), Köhler John (Ring), Bennöder (Wacker-Leipzig), Förderer (Halle 96), Thomas (Halle), Ebert (Leipzig), Gröbner (Leipzig).

Clujul: Lazăr (U), dr. Hirsch (U), Málnásy (KKSE), Schulz (KAC), Braun (Hagg), Fazekas (Vict.), Deutsch S. (U), Bonciucat (U), Rakitowszky (KAC), Guga (U), Giurgiu (U).

Jocul începe prin ofenziva Clujului, care în scurtă vreme aduce un corner. Urmează joc de teren. Clujul nu pare deloc deprimat, cu toate că

se observă deja superioritatea ansamblului german. Goolul prim, cu grele sforțări, germanii îl dau în minutul 37 din vina halfului Schulz.

La trei minute Clujul era cât pe coala să egaleze, dar Bonciucat greșește în fața porții, mai apoi Guga dă shut lângă poartă.

În repriza a doua clujenii pornesc din nou la atac; apărarea germană însă le paralizează avântul. Urmează noi atacuri germane. Halful Fazekas apară cu capul în poarta goală un shut sigur. În minutul al 16-lea întreaga apărare a Clujului e în poartă și numai cu greu isbutește să pareze al 2-lea gool. După 4 minute însă centrul german printr'o puternică lovitură plasează mingea în gool.

Semnele oboselii încep să se arete la Clujeni. Situații favorabile mai au, dar nu se pot folosi de ele. Matchul se termină cu rezultatul 2:0 în favoarea germanilor.

Clujenii în genere n'au corespuns așteptărilor. S'au distins prin slăbiciune: Braun, Rakitovszki și Schulz. Acceptabili: Guga, Deutsch și Lazăr. În schimb germanii se mișcau cu mai mare siguranță pe teren, pasurile lor scurte au dat o deosebită vioiciune jocului. De altă parte au jucat cam dur. Arbitrul Teofil Morar a fost de-un pendentism exagerat.

Matchul de revanșă de Duminică e așteptat cu mare ardoare.

Abonați-vă la

„CLUJUL ROMÂNESC“

!! Cel mai bine scris
Cel mai bine informat
Cel mai răspândit
— ZIAR DIN ȚARĂ —

Bronz și Aramă roșie rămășițe, cumpăr ori ce cantități. Plătesc bine oferte la Librăria Anca Cluj, Piața Unirii.

ANUNCIURI

comerciale, bilanțuri, prospecte, convocări și publicațiuni de ori-ce fel pentru ziarul

„CLUJUL ROMÂNESC“

se primesc cu prețuri originale numai la

Librăria Alexandru Anca Cluj, Piața Unirii 32.

Alexandru Anca Cluj

Preț curent

pentru Ornamente bisericești:

Odăjdii (Vesmintele proțești) constătoare din:

1 Felon, 1 Epitafir, 2 Aere, 2 Mănecuțe, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colorii din damast de mătase în calități deosebite cu prețul de 8000—22000 Lei.

Prapori:

în diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți văpsite pe pânză (chipul după dorință) are 3—4 tăieturi cu posomant aurii sau argintiu prețul unui prapor dela 2000—6000 Lei fără rudă.

Mustre de stofe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 100 Lei anticipativ. La restituirea mustrelor să predau banii.

Colare, Berete, Brăuri, Plastroane.

- Potcap de mătăsoasă — — — — 120—
- Beretă (camilafcă, potcap) Rom. cat. din klott negru — — — — 250—
- Beretă de cașmir negru gr. cat. — — — — 250—
- Colar de pânză „Leo” — — — — 50—
- Colar de cauciuc — — — — 45—
- Brâu (cingulum) violet moiree sau mătase — — — — 1500—
- Brâu (cingulum) negru moiree sau mătase — — — — 1500—
- Brâu (cingulum) negru de lână — — — — 450—
- Plastron (chemisette) Nr. 3. 21 cm. klott neted — — — — 150—
- Plastron (chemisette) Nr. 2. 15 cm. klott neted — — — — 120—

La comandă să se dea numărul și lărgimea colorului plastronului și a beretei. Din colare numai 6 bucăți se trimit.

Recvizite bisericești:

- 1 Cădelniță de bronz argintată — — — — 1750—
 - Una țiuoare de tămâie cu linguriță din bronz argintat — — — — 550—
 - 1 Candelă din bronz argintată — — — — 900—
 - 1 Chivot din bronz argintat cu trei turnuri — — — — 3800—
 - 1 Cruce de masă din bronz argintată cu Hristos în email 28 cm. — — — — 1200—
 - 1 Cruce de masă (28 cm.) din bronz argintată cu Hristos în relief aurit 1000—
 - 1 Cruce de mână din bronz argintată cu Hristos email — — — — 1000—
 - Cruce de lemn cu Hristos în relief 120-200—
 - 3 Cutii de aluminiu pentru oștie — — — — 150—
 - 1 Căldărușe cu aspergil (stropitor) bronz argintat — — — — 1200—
 - 1 Căniță cu tavă pentru spălarea mâinilor (bronz argintat) — — — — 850—
 - Cutie cu trei vase, cuțit și foarfeci la botez (bronz argintat) — — — — 1200—
 - 2 Vase de sticlă cu tavă de zink (la proscomidie) — — — — 380—
 - 1 Potir cu tăer (patenă) (bronz aurit) neted — — — — 2800—
 - Disc și steluță (bronz aurit) — — — — 1000—
 - 1 Cutie cu trei vase pentru oleu și mir la botez (bronz aurit) I. C. O. 1800—
 - 1 Cutie de bronz aurit cu capac pentru sf. cuminătură la bolnavi — 1500—
 - Ciborium (bronz aurit) — — — — 3800—
 - Monstranță (bronz aurit) rom. kath. 5500—
 - Clopoțele pentru altar — — — — 100-200—
 - Copci (cărlige) pt. odăjdii (aurite și argintate perechea — — — — 100—
 - Sfeșnice pt. perete (cu un braț) — — — — 50—
 - „ ” (cu două brațe) — — — — 100—
 - Icoane sfinte — — — — 45-200—
- Banii se trimit înainte, comenzile se efectuează în 3—4 săptămâni.
Toate prețurile sunt rezervate și pentru străinătate dublu.

Mașini de tipografie de vânzare americane cu ramă de 33x23 și 46x33, nu funcționează din lipsă de reparație. Ambele 50.000 Lei. Adresa: Librăria Anca, Cluj.

A apărut în editura Librăriei **Alexandru Anca Cluj** și se află de vânzare următoarele **Piese teatrale și Poezii** cele mai bune pentru sărbări școlare și populare.

- Teatre:**
- * „A fost odată” (poporală 3 acte) de Nic. Tințariu — — — — 20—
 - * „Doamna mea” (poporală 1 act) de Nic. Tințariu — — — — 15—
 - * „Gura Lumii” (poporală în 3 acte) de Nic. Tințariu — — — — 20—
 - * „Dușmanii” (poporală 3 acte) de Nic. Tințariu — — — — 15—
 - * „Pentru patrie” (poporală 4 acte) de Nic. Tințariu — — — — 15—
 - * „Petitorii” comedie într'un act de Nic. Tințariu — — — — 15—
 - * „Paiu Codrului” piesă haiducească 3 acte de Nic. Tințariu — — — — 20—
 - * „Nevasta mea fie ingeri ca ea” (poporală 3 acte) de Nic. Tințariu — — — — 15—
 - * „Infumuratele” comedie în 3 acte de C. Dumitrescu-Delavarona — — — — 20—
 - * „Fiecare cu a lui” (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău — — — — 20—
 - * „Oglinda fermecată” (lirică 4 acte) I. Jasinsky — — — — 15—
 - * „Doine și Chiuituri” adunate din gura poporului de „Siminic” — — — — 15—

- Diferite:**
- „Inima mea” (cântece populare) — — 15—
 - „Imnuri Românești” (cântece naționale) — — 10—
 - * „Ecouri” de Traian Dumbrava — — 5—
 - „Umoristice” (Glume) de Costi — — 15—
 - „Versuri din Răsboi” (poezii populare) — — 10—
 - * „Jubirea” (notă muzicală) pentru Pian și voce — — — — 15—
 - * „Imnul Studențesc Creștin” pentru Pian și voce — — — — 15—
 - „Călindare” cărți cu târgurile — — 10-40 Lei
 - „Dicționar” român-maghiar — — — — 5—
 - „Carte de visuri” — — — — 15—
 - „Observări critice dela adunările învățătoarești de I. Pavelea — — — — 5—
 - * „Istorie și Fantazie nouă evoluții în istoria românilor de I. Pavelea — — — — 20—
 - * „La izvoarele vieții” de M. Velea — — — — 10—
 - * „Pentru Macedonia” imperativul nostru național de M. Dragnea — — — — 10—
 - „Scrisori de iubire de după mai mulți autori — — — — 10—
 - * „Aventurile fantastice” ale lui Wilyams Gotthard roman — — — — 10—
 - * „Nenorociții” (roman) de A. Șerbănescu-Buzău — — — — 8—
 - „Trepeticul” (expl. semnelor) — — — — 3—
 - „Numirea nouă și veche a străzilor orașului Cluj — — — — 6—

- Cărți școlare:**
- * A. B. C-dar tonomimic (pt. Șc. mag.) de Dr. Szentpéteriné — — — — 20—
 - * „Arithmetică pt. cl. I. șc. de ucenici de Cr. Epure — — — — 30—
 - * „Geografia județului Alba de Jos în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — — — — 15—
 - * „Geografia jud. Cojocna în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — — — — 15—
 - * „Juliu Caesar de bello Gallico” manual pt. cl. V—VI. de Traian Popa prof. de liceu — — — — 35—
 - * „Lecții de limba română” de prof. Murășan — — — — 20—
- Cărți proțești:**
- „Carte de rugăciuni, Mângăierea Sufletului de I. Geț” — — — — 25—
 - „Carte de rugăciuni, Mângăierea Sufletului de I. Geț ediție de lux — — — — 100—
 - * „Predici la Morț” de prot. I. Marga — — — — 35—
 - * „Predici pentru postul mare” (ciclul dublu) de protopop I. Marga — — — — 20—
 - * „Păstorul sufletesc” (I—VI. vol.) — — — — 120—

- Juridice:**
- * „Criza valutară și asanarea ei” de Dr. M. Șerban — — — — 35—
 - * „Legea de execuție” trad. de Dr. Barta și Dr. Hancu — — — — 65—
 - * „Vademecum” rom.-mag. de Dr. Köves — — — — 60—
 - * „Jurnal de term. adv.” (cu pereși tari, folosibil pe orice an) — — — — 50—
- Medicale:**
- * „Cartea Moașelor” de Dr. Grigoriu pentru toate femeile — — — — 120—
- Cele cu semnul (*) sunt nou apărute
La comandă banii se trimit înainte plus porto.

Toate prețurile sunt rezervate și pentru străinătate dublu.

Comandați !!
Clopote și Ornate bisericești la
Librăria Anca Cluj, Piața Unirii.
Cereți lista de cărți școlare, Proțești Juridice, Medicale, tipărituri și ornate bisericești.

ALEXANDRU ANCA

Institut de arte grafice, librărie, mare depozit de hârtie,
—: papetărie, recvizite de scris și articlii de lux. —: Piața Unirii 32. C L U J Telefon 124.

Tipografia

este provăzută cu cele mai fumoase și mai moderne caractere de litere. Aranjată cu putere electrică execută prompt și repede tot felul de lucrări precum: lucrări pentru bănci, Libele de depunere, Bilanțe, Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori, Firme, Diplome, Bilete de vizită, Invitări, la pretreceri, Anunțuri de logodnă și nunie, Tipărituri advocaționale precum Foi periodice, Oपुरi, Broșuri, Placate și Necrologe.

Doritorii de-a tipări ceva din cele arătate mai sus, sunt rugați, în interesul propriu, a cere întâi preliminar de piată.

Librăria

are un bogat asortiment în recvizite de birou, cărți școlare, hârtie, registre. Mare depozit de recvizite și Ornate bisericești precum și icoane sfinte în diferite mărimi.

In atenția femeilor!

A APĂRUT

în editura Librăriei Anca Cluj, îndrumarul doctorului gynecolog Grigoriu **„Cartea Moașelor“** Fiecare femeie trebuie să-l consulte zilnic, căci cuprinde sfaturi pentru îngrijirea femeii și a copilului înainte și după naștere, noțiuni generale asupra sănătății familiei tuturor îngrijirea boalelor femești cu 130 fotografii femești explicative.

Prețul 120 lei, plus 5 lei porto, care sumă se trimite înainte.

Prețime!

Nou Apărut!

Predici la morți

de I. Marga, protopop

1 expl. 35 lei. plus porto. Se află la Librăria Anca Cluj.